

Ladislav Slezák :

Chodba Hadice, jeden z klíčů geneze Ochozské jeskyně.

Když jsem v pradávnu (v r. 1953), jako mladý amatérský jeskyňář opouštěl Ochozskou jeskyni, domníval jsem se, že hlavní speleologické problémy jsou vyřešeny a pro naše nástupce zbývají jen malé, dílčí „nedodělky“.

Do Ochozské jeskyně jsem se vrátil ještě jednou. Bylo to v roce 1965, kdy jeskyni získalo Moravské muzeum k prezentaci problematiky krasu, jako přírodní expozici. Kromě nezbytných úprav byla jeskyně ponechána svému osudu a veřejnosti pár let sloužila, aby se posléze vrátila k opuštěnosti. (Mám na mysli závažnější speleologické aktivity).

Lokalita již dlouhá léta slouží jako vědecká laboratoř pro sledování problematiky skapových vod (ZO ČSS 6 – 11 Královopolská). Jako jeskyně v konzervaci neposkytuje speleologickému bádání žádný prostor.

Jsem přesvědčen, že sama jeskyně nabízí k řešení celou škálu nezodpovězených otázek genetického, hydrologického, sedimentologického a tudíž i speleologického charakteru. Nelze opomíjet skutečnost, že jeskyně jsou součástí stálých změn, zvláště, pokud jsou aktivovány vodními toky, byť i jen periodickými.

Z logiky věci tedy vyplývá, že je žádoucí, aby tyto změny byly pečlivě sledovány a hlavně spolehlivě dokumentovány. Za více jak půl století došlo nesporně ke změnám v celém hydrologickém systému kolem Ochozské jeskyně. Jejich poznání by zcela určitě mohlo vést ke korekci doposud prezentovaných názorů a pracovních hypotéz.

Jako příklad může posloužit zjištění **periodicity** **vyvěračky Říčky** (V – 1) koncem léta 2009. Tato nevídaná anomálie je popsána a řazena do kontextu situace vodních akumulací kolem Ochoze (Speleoforum 2011, v tisku). Na tomto místě si dovoluji citaci M. Kříže (Jeskyně Moravského krasu, kapitola XXX „O podzemních vodách“ z r. 1902) : „*Ovšem, kdyby dlouho a dlouho nepršelo, pak by doplňování těchto podzemních nádržek přestalo, hladina vodní by v nich klesla v té míře, že by neměla více spádu k východu a Říčka by vyschla. Případu toho nikdo nepamatuje*“.

Tolik citace, která vystihuje vodní poměry při výtoku Říčky, na nichž jsou závislé tři mlýny. **Fl. Koudelka** a následně i **R. Trampler** kdysi citoval z ústního podání převzatou historku o tom, jak náhle přestala voda v Říčce téci. Zděšení mlynáři vyrazili k výtoku, kde zjistili, že ve skalní trhlině, kudy voda vytéká je zaklíněná obrovská ryba, která jako čepek výtoku vody zabraňuje. Když mlynáři rybu odstranili, voda začala opět bez překážky z Lysé hory vytékati. (Prameny: Florian Koudelka: *Ze zapomenutého kraje Moravy – 1889*, str. 8. Richard Trampler: „Das Hadeker Thal in der Mährischen Schweiz, Oesterreichische Touristenzeitung, Jahrgang XIV. / 1894, Nr. 10 – 14, Seite 111 – 114, 129 – 132, 141 – 143, 156 – 157).

Uvolněním výtoku V – 2 (1964), který do té doby vyrážel do dna mlýnského náhonu (a který leží spádově níže než V – 1) však k výraznému ovlivnění kapacitních poměrů ve V – 1 nedošlo. Určitá souvislost obou vyvěraček byla prokázána.

O trvalém vývěru Říčky V – 1 tak můžeme poprvé hovořit jako o vývěru periodickém, byť jeho cykly nebyly soustavně od r. 2009 sledovány. (Nebyly vhodné klimatické podmínky). Vystává tak nabídka opětového návratu ke studiím vodních poměrů na lokalitách, které nějakým způsobem komunikují s funkcí vyvěračky Říčky. V našem příspěvku jsme si vybrali chodbu Hadici v Ochozské jeskyni. Na této lokalitě byly dřívější speleologické aktivity zaměřeny na „Trativod vlevo za vchodem“ a „Líšeňský trativod“ (pokud vůbec o klasickou formu trativodu jde).

V „Trativodu vlevo za vchodem“ byly speleologické snahy opakovaně napřeny ke zjištění jeho dalšího průchodného pokračování a nakonec toto pracoviště bylo opuštěno. Možná, že „pod svícem je největší tma“. Abychom se mohli tomuto důležitému místu věnovat, je třeba provést jednak detailní rešerši dostupných starých zpráv, jednak se pokusit o rekonstrukci geneze celé Hadice v kontextu s genezí celého průběhu Ochozské jeskyně. Názorová roztržitost v tomto směru je velice pestrá.

Pro úplnost pohledu na problematiku Hadice si dovolíme menší návrat do historie. S pomocí J. Pokorného, který historii Ochozské jeskyně studuje velmi podrobně, jsem vybral několik zajímavých údajů a pokusil se do nich implantovat moje geologické a speleologické zkušenosti z Moravského krasu.

Není podstatným ani tak kdo a kdy jeskyni objevil, jako spíše konfigurace objevné cesty. Dostupné informace se shodují v tom, že objevný otvor byl situován v křovinaté roklině u skalní stěny. **J. Hornisch** v časopisu z r. 1838 hovoří o objevném otvoru takto : „*Před severovýchodním (horním) ústím tohoto údolí, v jedné z rozpukanych skalních stěn je dole, mezi keři, ukryta skalní průrva. Přichozí překvapeně hledí na vnitřní silou puklou skálu. V této, dovnitř se zužující puklině by nikdo nehledal uzávěru – sluj vedoucí k objevení jeskyně.*

Přeloženo do geologické řeči to znamená, že na tektonické poruše, která je rozevřena a je jen stěží průlezná je založena funkce tlakového přelivového vývěru z jeskynního systému. Z popisu jasně vyplývá, že periodická vyvěračka je ukryta „dole, mezi keři“ a nikoliv ve stěně, jak je mylně tradováno. (Dnes zazděná chodbička vlevo nad vchodem).

Další citace : „*V této puklině, nacházející se ve vzdálenosti 20 a něco sáhů od údolí, zůstává na dně průrvy otvor něco přes stopu vysoký. Chce – li někdo navštívit nádhernou, uvnitř skrytou jeskyni, nesmí být pohodlný, musí ulehnout na břicho a plazit se – sklouznout asi pod úhlem 30° několik sáhů dolů. Máte – li tuto nepříjemnou pasáž za sebou, tak se jeskyně rozšiřuje až do velikosti chrámových dómů.*“

Opět uvedený popis dokládá, že chodbička založená na poruše je modelována v kombinaci s rozšířenou vrstevní spárou mezi hrubými lavicemi uvedeného sklonu vrstev. Ani starší zpráva o vstupním otvoru do uvedené jeskyně od K. J. Jurendeho, ani zpráva od J. Hornische nepřinášejí jedinou zmínku o nějakém vodním toku (aktivním), který by protékal jeskyní, natož pak vytékal ven do údolí.

Ochozská jeskyně byla patrně v té době zaplavována jen vzácně a vyvěračka (objevná chodbička) byla trvale suchá. Morfologie terénu však jasně ukazuje, že před vyústěním objevné chodbičky se nachází vývěrové údolíčko, které vyústí uje do hlavního údolí.

O tomto údolíčku víme, že je zaříznuto do sedimentární výplně hlavního údolí, nedeponovaných sprašových hlín, písků a drobných štěrků. Na samé bázi údolíčka jsou zastíženy vápencové svahové sutě. Vpravo od vchodu do Ochozské jeskyně, na hřbetě proříznuté terasy bylo situováno stanoviště magdalénských lovců.

(Karel Valoch : „Paleolitické sídliště u Ochozské jeskyně v Mor. krasu.“ Časopis Moravského zemského muzea, vědy společenské, roč. 38 / 1953).

Vlevo od vchodu, ve stejné úrovni horní hrany terasy jsou uzávěry čtyř erozních rýh, (údolíček), které evidentně představují přetokový horizont vývěrové „delty“ z Hadice Ochozské jeskyně. Všechny uvedené povodňové komunikace vstupovaly do činnosti jen za extrémních hydrografických situací (dnes z Ochozské jeskyně vytéká voda téměř pravidelně 2 – 3 krát do roka). Podle našich představ tak v minulosti docházelo k téměř volnému průtoku Hadicí přes „Trativod vlevo za vchodem“ do dalších, relativně volných prostor, k vodním akumulacím před vyvěračkou V – 1.

Zásadní změna se odehrála v r. 1839, kdy na příkaz a objednávku prací byla úzká, objevná chodbička trhacími pracemi upravena na volně průchozí profil štoly (o rozměrech 100 až 150 x 180 – 200 cm). Takto byla upravena i část chodby Hadice se sníženým stropem. Uvedené úpravy byly provedeny profesionálně hornickým způsobem. Postup trhacích prací byl veden zevnitř jeskyně (mírně dovrchní dílo usnadňovalo výkliz rubaniny, která byla deponována v jeskyni).

Tímto zásahem byly porušeny přírodní spádové poměry periodického potoka, protékaného Hadicí a nastartován proces, který značně zkomplikoval práci budoucích badatelů. Pan hrabě von Dietrichstein, majitel panství (F.X. Dietrichstein – Proskau) zaplatil za provedené hornické práce 5 000 zlatých.

(Viz František Bauer: „Ochozská jeskyně“ = kniha 12 stran, Vydáno v Brně, vlastním nákladem v r. 1881. Na str. 4 uvedeno: „...K tomuto konci byla jeskyně nyníjším pohodlným vchodem opatřena a mřížovými dveřmi železnými uzavřena. Skály byly prolámány, chodby rozšířeny a upraveny tak, aby se po nich bezpečně kráčet mohlo, ba veškeré práce s takovou důkladností byly provedeny, že výlohy s upravením jeskyně spojené se konečně na 5000 zlatých páčily.“)

Na trase celé Hadice byly patrně provedeny ještě další drobné úpravy, aby si mohlo panstvo slavnostně osvětlenou (svíce a bengálské ohně) jeskyni dne 20. srpna 1840 prohlédnouti. K ochraně jeskyně byl vstup do jeskyně opatřen pevnými dubovými dveřmi.

Vzhledem k technologii trhacích prací a celkovému výsledku díla nás zajímala i otázka zhotovitele. Mohli to být horníci z Oslavan, ale i jiná firma. A právě na tomto místě se nabízí firma Felice Tallachini, která mohla taktéž přicházet v úvahu, jelikož v té době dokončovala stavbu železničního úseku Břeclav – Brno a připravovala stavbu dalšího úseku Císařské Ferdinandovy železnice, Brno – Česká Třebová. Tato firma měla svoji specializovanou skupinu pro ražbu podzemních děl (štol, tunelů, kaveren a pod.) známou pod názvem „barabové“.

Ve vídeňských Všeobecných divadelních novinách (Allgemeine Theaterzeitung, originalblatt für Kunst, Literatur, Musik, Mode und geselliges Leben ze dne 23.5.1843 byl publikován článek o nově objevené Ochozské jeskyni. Autor článku, p. **Weidmann** se tam mimo jiné zmiňuje : „**Poprvé v předešlém létě, tj. roku 1842 byly podniknuty kroky k bližšímu a podrobnějšímu průzkumu této jeskyně, a to se strany ředitelství Císařské Ferdinandovy severní železnice.**“

Možná, že bychom tedy mohli přisoudit úpravu vchodu do Ochozské jeskyně přece jen barabům firmy Tallachini. Tradovaná epizoda o „nájezdu“ adolescentů z tábora barabů do Ochozské jeskyně, při níž došlo k poškození uzávěry jeskyně za pomoci trhaviny má patrně základ v této době.

V roce 1864 došlo ke změně majitelů panství (hrabě z Bubna) a též ke změně uzávěry vchodu Ochozské jeskyně. Dubové dvře byly nahrazeny kovanou železnou mříží, která nebránila volnému výtoku vod z jeskyně. Došlo také k vybourání cihlových omítnutých veřejí a obezdívky, a k jejich nahrazení tesanými kamennými veřejemi. Pochopitelně byl vybouraný materiál opět nasypán do „Trativodu vlevo za vchodem“. Přírodní, dlouholetá funkce tohoto trativodu byla tak trvale porušena. Bylo jen otázkou času, jak se uvedený zásah projeví.

K tomu nám opět poslouží svědectví Křížovo : „**V červnu 1879 byla krajina kolem Hostěnic postižena velkou povodní. Několik dní po povodni přijel jsem do Hostěnic se podívat na spousty, jež vody byly způsobily. Potok ještě rozvodněný vrhal se do propadání před chobotem vpravo u vápencové skály, do chobotu tekl malý potůček. V údolí Hádeckém bylo plno nánosů (bahna, štěrku, balvanů), z Ochozské jeskyně z daleka bylo slyšet temné hučení. Kamenné veřeje, v nichž upevněny jsou dveře byly vyzdviženy, železné mříže u dveří zprohýbány a silný potok vrhal se 8 m přede dveřmi do otvoru na ½ m širokého do podzemní prostory. Svědkové hodnověrní mi vypravovali, že při povodni oné vyrážel z Ochozské tak silný proud vodní, že nebylo možno přiblížit se a že to vypadalo právě tak, jako kdybychom u ohromné bečky vyrazili čep. Totéž se opakovalo i při povodni v roku 1883.**“

Toto veledůležité svědectví Křížovo nám přibližuje velice důležitý zvrat v hydrografii Hadice. V průběhu povodní se evidentně dala do pohybu deponie materiálu ze vchodových úprav a vytvořila ucpávku „Trativodu vlevo za vchodem“. Přivalová voda reagovala vytvořením obtoku, tj. vyrazila vchodem z jeskyně, ale po osmi metrech si vytvořila novou cestu zpět, do dosud volného pokračování trativodu.

Následná povodeň patrně posunula deponii hlouběji do trativodu, čímž průtočnost trativodu opět výrazně poklesla. Další, periodicky se opakující inundace Ochozské jeskyně a jimi způsobené transporty fluviálních sedimentů z Velkých dómů dokončily to, co způsobil člověk svým násilným zásahem v bohulibém úmyslu přiblížit krásy jeskyně návštěvníkům.

Opětovným dokladem je konstatování M. Kříže z r. 1883 : „**Jak jsme se přesvědčili návštěvou v jeskyni, je chodba z počátku nízká** (Hadice za vchodem – pozn. autora) **a teprve**

80 m za vchodem vystupuje strop, přechází ve vysokou a širokou síň, v níž po obou stranách je nahromaděn potoční nános (síň před Povodňovým kanálem – pozn. autora). Voda nemohouc tak rychle odcházeť nízkou chodbou (v r. 1839 to byla upravená průchozí chodba výšky 2 m ! – pozn. autora) jak jí od Hostěnic jícny přibývá, stoupá v jeskyni a může dosáhnout až ke stropu.

A další důkaz transportu sedimentů v Hadici : Na mapce Dr. Kříže není nakreslen „Povodňový kanál“, který je paralelou „Okružní chodby“, poněkud výše ležící, krásně modelované, na vrstevní spáře vytvořené chodby. Potvrzuje to fakt, že kanál byl již v té době zasedimentován a Okružní chodba byla průchozí, periodicky inundovanou cestou.

Velkým postrachem návštěvníků Ochozské jeskyně se tak i při malých inundacích stal úsek Hadice mezi vchodem a síní před Povodňovým kanálem, kde se opravdu, díky ucpávce „Trativodu vlevo za vchodem“, vytvoří neprůchodný dlouhý sifon. Dalším kritickým místem je úsek chodby před okružní chodbou, kde vzniká taktéž sifon. Třetím místem, kde se vytváří sifon, je část chodby Hadice před vyústěním do Velkých dómů.

Právě tuto situaci se rozhodli prvořadě řešit jeskyňáři z VDT – GfH (Verein Deutscher Touristen – Gruppe für Höhlenforschung), kteří v jeskyni dlouhodobě pracovali od r. 1911. Uvedená sifonová místa označili za sifony I. – III.

Nejvíce námahy bylo vynaloženo na úpravy sifonu I. a vyklizení povodňového kanálu. (tím likvidace sifonu II.). Budiž těmto nadšencům ke cti, že veškerý vytěžený materiál vyváželi z jeskyně ven. Nicméně, zákony přírody jsou trvale platné, a tak se v Hadici (po odchodu VDT-GfH sedimenty opět přizpůsobily spádovým poměrům, podobným v r. 1883, popsáním M. Křížem. Malý rozdíl tam přece jen najdeme: Povodňový kanál je pro menší inundace průchozí, Okružní chodba je zaplavována jen zřídka.

(Informace převzaty z publikace „Jahresbericht über die Tätigkeit der Gruppe für Höhlenforschung pro 1912“. Zprávu zpracoval Ing Günther Nouackh, vyšlo v Brně r. 1913).

Na základě výše uvedených historických událostí, které se v Hadici odehrály, nám vzniká představa, která by mohla vést k pokusu o rekonstrukci tvorby a vývoje Hadice jako celku. Shoda v názorech odborníků je v tom, že Hadice je relativně mladou komunikací (ve srovnání s ostatními prostory Ochozské jeskyně), která posloužila Hostěnickým vodám k odnosu jejich vlastních sedimentů, deponovaných ve volných prostorách jeskyně.

Tady je nutno ještě dodat, v prostorách nad úrovní štěrků starší proveniencie, které tam nanesly vody Říčky a jejichž studium nebylo komplexně provedeno. Obrovské akumulace jemných sedimentů se daly do pohybu díky několika okolnostem.

Do jeskyně byla uvolněna cesta pro Hostěnické vody s velkým spádovým rozdílem (dnes víme, že se jedná cca o 40 m). Tyto vody hledaly cesty ke vhodné erozní bázi. Tak došlo k vytvoření složité, tlakově erozní komunikace v pásmu velmi výhodné tektonické predispozice (kombinace husté sítě paralelních rozevřených poruch podélné tektoniky s rozvolněnými vrstevními spárami vápencového souvrství).

Následně po kontaktu s vodami systému podzemního kolektoru Říčky došlo k razantní hloubkové erozi, a odnosu sedimentů v jeskyni po trase nové komunikace. V této fázi vývoje docházelo evidentně ke tvorbě úzkých a vysokých prostor s četnými skalními stupni. Tlakově stimulovaný pohyb sedimentů postupně modeloval celou Hadici a zpětná eroze zasáhla postupně sedimenty v délce celé jeskyně.

Obrovské hmoty sedimentů tak putovaly přes „Trativod vlevo za vchodem“ do neznámých prostor. Tam patrně vyplňovaly části vodami zaplněných jeskyní a podílely se na celkovém vzduť podzemních vod, které v konečné fázi vyrazily k povrchu po vertikálách hlubokých sifonů (viz situace ve vývěru Říčky V – 1, kde hloubka sifonu je kolem 25 – 30 m).

Hloubková eroze jemných sedimentů v Ochozské jeskyni se zastavila až na úrovni bazálních štěrků, které svojí hutností a složením prakticky odolávají až do dnešních dnů. Hostěnické vody se do těchto štěrků prořízly pouze do hloubky cca 1 m. Jejich odnos sice pokračuje nadále při každé inundaci, avšak jejich hrubé (valounové) komponenty doputují maximálně do poloviny délky Hadice.

Právě šterkové materiály byly s velkou pravděpodobností příčinou částečného „zaoblení“ jinak velice členité a hlavně stupňovité spádové křivky Hadice. Byly tak vyplněny všechny prostory vývaříšť pod skalními stupni i hluboké marmity. Jako příklad nám může posloužit tzv. „Líšeňský trativod“ pod skalním stupněm „U ježka v kleci“, nebo modelace dna ukončení „Puklinové chodby“ „U hada“.

Toto místo je patrně zmiňováno (nutno brát s velkou rezervou) ve Weidmannově článku (viz Všeobecné divadelní noviny z r. 1843) takto : „**Vpravo od vchodu se táhne 100 sáhů dlouhá skalní chodba, strmě vzhůru stoupající** (U hada, pozn.- autora) **a končící prudkým zlomem do propasti nedohledné hloubky**“. Weidmannův popis jeskyně spíše naznačuje, že autor sám v jeskyni nebyl a informace jsou zprostředkované.

Nicméně, zmínka o propasti je pozoruhodná v tom, že mohlo jít buďto o kout ve zlomu „Puklinové chodby“, nebo o „Líšeňský trativod“, tehdy ještě nevyplněný šterkopísky do dnešní úrovně. Každopádně, pokud nejde o totální výmysl, je to informace k zamyšlení.

„Líšeňský trativod“ byl několikrát otevírán výkopem (R. Musil, J. Dvořák) do hloubky kolem 5 m a stále ve šterkopíscích. Pokaždé se nezajištěné stěny sesuly, nebo nastalá inundace uvedla koryto do původního stavu. Při tom je zjištěno, že trativod je při malé vodoteči funkční. Otázkou zůstává, jestli se skutečně jedná o trativod s odtokem do neznámého pokračování, nebo jen sedimenty vyplněný velký marmit pod skalním prahem „U ježka v kleci“.

Kdybychom použili Křížem stanovený výškový rozdíl ve spádových poměrech Hadice, pak bychom se dostali k číslu 7 m. V této hloubce by skutečně mohly sedimenty ležet na skalním dně. Stejný údaj se objevuje pro hloubku „Trativodu vlevo za vchodem“, tam však údaj odpovídá vrcholu klenby neznámé chodby o neznámé mocnosti sedimentární akumulace (včetně rubaniny z úpravy vchodové části) zasahující patrně až do úrovně starého předbádenského řečiště Řičky, které lze předpokládat v úrovni kolena sifonu ve vývěru Řičky V – 1 (mínus 25 – 30 m).

Dnešní Ochozská jeskyně by tak představovala povodňový díl výše položené úrovně, jako je tomu např. u Amatérské jeskyně, Macošského koridoru. Tam jsou místy otevřeny vstupy do trvale zaplavené úrovně (Šolimova mísa), kudy se stěhovaly fluviální sedimenty, které pak putovaly ve směru toku a přispěly k tvorbě soustavy složitých předmacošských sifonů. Soustava Amatérské jeskyně je samozřejmě svým rozsahem a kapacitou tvůrčích toků s Ochozskou těžko srovnatelná, principy tvorby jeskynních systémů lze nejméně do konce terciéru považovat za více – méně shodné na celém území Moravského krasu.

Tvorba Hadice a její pozdější funkčnost při odnosu převážné části sedimentární výplně hlavních prostor Ochozské jeskyně iniciovala tvorbu obou hlavních vyvěraček Řičky. Oba tyto útvary lze tak zařadit do stejného časového údobí. Předbádanská erozní báze v prostoru Mokré a Horákova byla pozdějšími hydrogeologickými změnami porušena a přestala pro volné podzemní toky existovat.

Následně vzniklé rozsáhlé vodní akumulace jsou trvale dotovány krasovými přítoky a jejich hladina je korigována řadou vyvěraček (vyvěračky v Mokré, výtoky Řičky a řadou podterénních vývěrů, které napájejí celou, neogenními sedimenty zaplněnou depresi jižně od Mokré).

Jak bylo výše uvedeno, chodba Hadice by mohla být přitažlivá i z hlediska speleologického. Samozřejmě, že pracovištěm č. 1 se jeví přímé pokračování „Trativodu vlevo za vchodem“. K povzbuzení ještě jednu citaci z M. Kříže : „**Když jsem na podzim r. 1881 jel k jeskyni Ochozské, byl potok Hádecký poněkud rozvodněn. Louky v údolí stály pod vodou, koňům sahala voda na místech, kde jsme musili potok překročit, nad kolena, jeskyni Ochozskou proudila se voda Hostěnická a přece bylo řečiště ve vzdálenosti 50 kroků jižně od Ochozské docela suché. Byl jsem nemálo překvapen vida, jak tu voda do země pohlcována byla, jak by ji tam někdo přitahoval. Hloubka podzemního řečiště na těchto místech obnáší jen asi 5 - 6 m.**“

Je škoda, že patrně jen technické problémy nedovolily překonat koncovou úžinu s ozvěnou, popsanou v r. 1948 A. Bočkem a P. Ryšavým. Je s podivem, že se tomuto kritickému místu nevěnovali ani jeskyňáři v době následující. Určitě nejde o místo snadno dostupné a k práci

v tvrdých podmínkách lákavé, ale nadmíru důležité pro řešení geneze paleohydrografie Ochozské jeskyně.

Zvláště zjištění, že vyvěračka Řičky pozbyla loňským rokem (2009) výsadní postavení jako trvalá a stala se periodickou, vyvolává řadu otázek, k jejichž vysvětlení může pomoci právě chodba Hadice v Ochozské jeskyni.

- 7 -

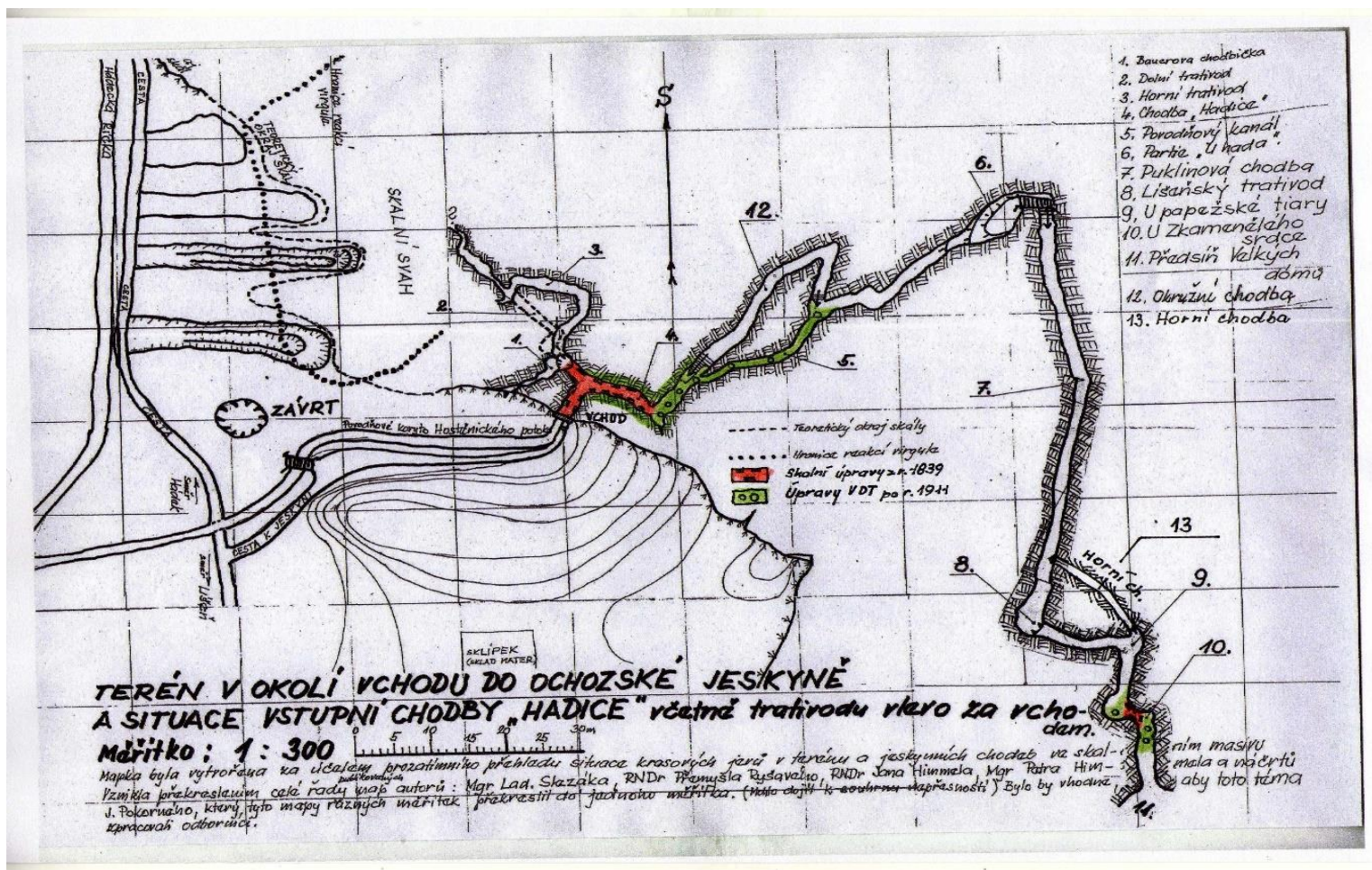
Nedávno zemřelý významný speleolog Dr. Stanislav Mayer by i v tomto případě zvolal: „Bádejte, lenoši!“

Poznámka autora : Některé názvy částí Hadice (Okružní chodba, Povodňový kanál, Puklinová chodba a j.) byly převzaty z mapy Ochozské jeskyně, vytvořené v r. 1944 v měřítku 1 : 500 kolektivem Pernes – Plch – Ryšavý.

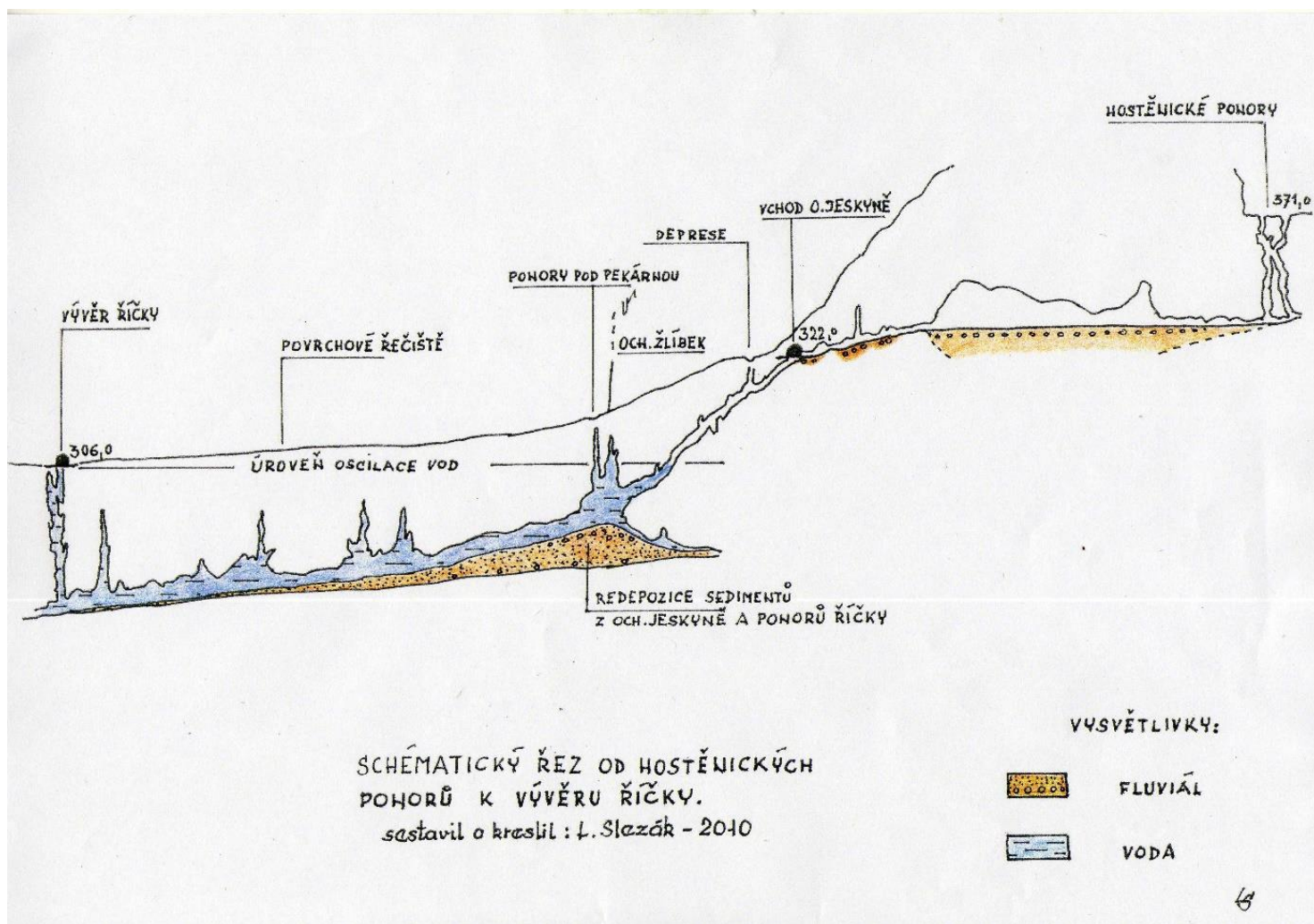
Přílohy :

- 1.) Orientační plánek terénu v okolí vchodu do Ochozské jeskyně a situace vstupní chodby „Hadice“.
- 2.) Schématický řez od Hostěnických ponorů k Vývěru Řičky.

Přílohy ke Slezákově práci o chodbě Hadici – dnešnímu vstupnímu objektu do Ochozské jeskyně

Orientační plánek terénu v okolí vchodu do Ochozské jeskyně a situace vstupní chodby „Hadice“.

Schématický řez od Hostěnických ponorů k Vývěru Řičky.

Napsal a zakreslil: Mgr. Ladislav Slezák

Ze serveru SPELEO.cz zrcadleno také na serveru:

www.SPELEOZAHADY.cz